

[Knud Nielsen.]

tydelig gældsbyrde afholdt mange unge fra økonomisk svagt stillede hjem fra at gå i gang med den uddannelse, de gerne ville have og havde forudsætninger for at klare.

Derpå tilføjede vi meget nøgternt og realistisk, at fuld stipendiestøtte ikke kunne gennemføres på én gang, men at der måtte etableres en ordning, der sikrede en gradvis forøgelse af stipendiernes andel af den samlede støtte, således at fuld stipendiestøtte kunne realiseres i løbet af en årrække.

I erkendelse af, at en ren skattefinansiering formentlig ville være utilstrækkelig til at klare opgaven, opfordrede vi desuden regeringen til at overveje at foretage en grundig undersøgelse af mulighederne for andre finansieringsformer ved siden af skattefinansiering.

Vi lagde endvidere afgørende vægt på, at alle uddannelsessøgende over den undervisningspligtige alder fik lige gode støttemuligheder uanset uddannelsesområde.

Det var, hvad vi sagde i 1969, og man kan vel sige, at det var essensen af de socialdemokratiske taler, der blev holdt i perioden 1968-71. Samtidig er det et ganske præcist udtryk for socialdemokratiets stillingtagen i dag.

Så kan man med fuld ret spørge, hvordan denne stillingtagen harmonerer med den nuværende regerings politik på uddannelsesstøttens område. Jeg har tidligere sagt, at de forhøjelser af støtten, der er gennemført under denne regering, er af yderst beskedent omfang. Der er to hovedårsager hertil: for det første utilfredsheden med de nuværende tildelsregler baseret på indkomstkriteriet og den deraf affødte usikkerhed med hensyn til, om man overhovedet med støtten når de tilsigtede målgrupper, og for det andet finansieringsvanskelighederne, når kun skattevejen benyttes. Jeg forstår, at begge problemer er taget under behandling, og at vi inden alt for længe kan forvente en redøgelse, der forhåbentlig peger på løsningsmuligheder, og som kan danne et rimeligt grundlag for den videre udbygning af uddannelsesstøtten. Men som sagt, socialdemokratiets principielle stilling til uddannelsesstøtteproblematikken er uændret.

Ellen Strange Petersen: Som hr. Knud Nielsen fremhævede, er der i undervisnings-

udvalget enighed om selve den ændring, der er tale om i lovforslaget her.

Det, som bevirker, at vi alle tager ordet her i dag, er de skillelinjer, der er med hensyn til en kommende lovgivning om uddannelsesstøtten. Vi mener, som det fremgår af betænkningen — og her er det konservative folkeparti, venstre og det radikale venstre enige — at man bør tilstræbe, at støttens fordeling ændres, og det er noget, vi fra konservativ side har sagt i mange år. Vi mener, at støtten i de første år bør gives som legater, men at man senere må lægge hovedvægten på lån for de ældre aldersklasser i uddannelsesmønsteret.

Vi har også ment, at man bør undersøge, om det er muligt at få en mere ligelig stilling for eleverne på 10. klassetrinnet sammenlignet med de elever, der er i de erhvervsfaglige forsøgsuddannelser, og som er sikret en bedre økonomi. Vi mener, at det problem bør undersøges med henblik på at finde frem til en så ligelig behandling af eleverne som muligt, men vi har ikke turdet være så kategoriske som venstres medlemmer i udvalget. Vi mener, at problemet ikke er tilstrækkeligt belyst, men kræver en nærmere undersøgelse.

Jeg vil gerne her fremhæve, at vi anser det for aldeles påkrævet, at man når frem til for hele uddannelsesforløbet i højere grad at satse på hjælp i form af lån. Vi mener, at når man i så høj grad går ind for legater, som hr. Knud Nielsen gjorde, og det skal være efter trangskriterier, kommer man meget nemt til at ramme grupper, der ligger på skellet, sådan at nogle, der er bedre stillet, får legater, mens andre, der er dårligere stillet, eller hvis forældre er dårligere stillet, ikke kan få det. Vi mener, at man i langt højere grad opnår en retfærdig fordeling, hvis man yder lån og gerne på en sådan måde, at de er rentefri under selve uddannelsesforløbet og først skal forrentes, når de skal afdrages. Men som sagt, vi håber, at man inden længe kan nå frem til en virkelig realitetsbehandling af disse spørgsmål.

Brøndlund Nielsen: Om dette lovforslag er der, som de foregående talere har nævnt, enighed, men det blev under første behandling bl. a. fra venstres side nævnt, at der burde foregå mere udførlige drøftelser i udvalget med henblik på at finde frem til